

[POLOHA]

- * Faery na "půli cesty" - strategická poloha, zejména v době vikinské a nově za 2. sv. války (W. Heinesen: Černý kotel)
- * Rybolov - zvláště od modernizace flotily po 2. sv. válce a rozšíření pásma na 200 nám. mil
- * Ropa? - zatím nic, ale...?!
- * osídlení "z Norska" vikiny od 9. století; součást Norska, pak Kalmarské unie a následně Dánska; dnes významná samospráva
- * zřejmě osídlení nepřímo přes další ostrovy a Irsko; dnes geneticky mužské geny z 87 procent skandinávského původu, ale ženské geny z 84 procent skotského původu

[ADMIN. ROZDĚLENÍ]

- * 6 "krajů" (sýsla), 30 komun; severní ostrovy jako jeden kraj; někdy se oddělují také západní a jižní ostrovy
- * kolem 120 vesniček
- * dnes téměř 50 tisíc obyvatel; kolem 20 tis. žije v rámci Tórshavnské komuny; dalších asi 22.5 tisíce v Dánsku (do 3. generace), z toho asi 1/3 rozených na FO

[MAPA]

- * 18 ostrovů + skaliska; 17 obydlých (kromě Malého Dímunu)
- * 113km od S k J, 75km od V k Z; ca. 1400 km²; 1117 km pobřeží
- * dobré dopravní spojení - 2 podmořské tunely: na Vágar (letišťe) a severní ostrovy; jinak mosty přes menší průlivy
- * pravidelná autobusová doprava po centrálních ostrovech; méně frekventovaná na severní a na jižních ostrovech
- * Jižní ostrov (Suðuroy) a Sandoy dosažitelné pravidelnými trajekty několikrát za den; stejně tak Nólsoy
- * méně frekventované trajekty na Mykines, Hestur, Skúvoy, severní ostrovy Kalsoy, Fugloy a Svínay
- * individuální spojení na Koltur a Stóra Dímun
- * vrtulník na Mykines, Koltur a jiné malé ostrovy
- * orientace průlivů i hřebenů od SZ na JV
- * stoupající hory od mírnějšího JV k ostrým útesům na SV (Enniberg, asi 750 m.n.m., nejvyšší(?) v Evropě)
- * nejvyšší vrchol Slættaratindur (882 m.n.m.)

section {Přírodní podmínky}

[OBR. TERÉN]

- * ostré skalnaté hřebenby porostlé travou (i ve srážech se pasou ovce); téměř žádné stromy ani keře - ale ovce všude!
- * proměnlivé počasí: vítr, oblačnost a srážky; zato rel. stabilní klima: malé výkyvy teplot u moře (golfský proud); větší výkyvy v "horách" (vítr, sníh, nižší teploty); exponovaný terén, nízká oblačnost
- * basaltová láva ve vrstvách proložených vrstvami tufu ze sopečného popela, součást desky vytvarované později ledovcem; podobný původ jako Islandské západní a východní fjordy a jiné ostrovy v sev. Atlantiku

[OBR. GJÓGV]

- * osídlení v údolích, v ohbí zálivů a fjordů; mírnější pobřeží zejména na jihovýchodní straně

[OBR. PTÁCI]

- * ústříčnick (tjaldur), papuchalk (lundi), terej (súla)
- * množství ptáků, žádní původní savci (dnes domácí zvěř - ovce, krávy, koně - jinak jen zajáci, krysy a myši), dodnes žádní plazi ani obojživelníci

section {Historický kontext}

[HISTORIE]

section {Politická a ekonomická situace}

[VLAJKA]

- * faerská vlajka (od 2. sv. války);
- * formálně území součástí Dánského království
- * od 1948 značná míra samosprávy; vlastní parlament (Løgting) a samosprávná vláda (v čele Løgmaður); dva poslanci v dánském parlamentu, zvláštní práva v zahraničních jednáních dotýkajících se FO

- * řada politických stran na ose pravice-levice a na ose unionisté-separatisté (4 strany - na každém křídle jedna, + 2-3 ve středu)
- * není členem EU ani Schengenu (přesto téměř žádné hraniční kontroly, stačí OP ČR); jsou zahrnuty v ostatních evropských obchodních úmluvách (EFTA, atd.) - tedy volný obchod atd.; ``odjakživa" též členem ``severské unie" (volný obchod a pohyb osob)

[OBR. BANKOVKY]

- * faerské bankovky (ekvivy dánských, ale neplatné v Dánsku ani jinde!)
- * vysoké ceny potravin a služeb (např. internet, telefonování); ``nízké" ceny benzínu
- * nízká nezaměstnanost (ale odliv obyvatel do Dánska)
- * tradičně velká religiozita, řada pietistických náboženských sekt (Heinesen!), dodnes velmi konzervativní i když se otevírají ``všemu" modernímu; velký odliv mládeže do Dánska
- * druhý politický rozměr (nezávisle na ose pravice - levice) mezi unionisty a ``separatisty"

section{Kultura a tradice}

[OBR. TÓRSHAVN]

- * Tórshavn - hlavní město a centrum: park, galerie, stadióny, nákupní centrum SMS, plavecký bazén, hudební vydavatelství Tutl, noviny, televize (1984, povinně 1/3 ve faerštině, hodně z dánské televize), rozhlas (1957), severský dům, telekomunikační operátoři atd.
- * umění literární, hudební, výtvarné - Tórshavn častým dějištěm povídek i románů Williama Heinesena

[OBR. TINGANES]

- * Tinganes - nenápadné historické centrum na malém poloostrovku uprostřed přístavu (Dobrá naděje)

[OBR. KIRKJUBØUR]

- * Kirkjubøur - historické duchovní (i mocenské) centrum ostrovů, církevní/biskupské sídlo; nedostavěná Magnusova katedrála (ca 1300, zvaná též ``Múrurin", důvod nedostavění není jistý, ale buď příliš nákladná stavba nebo příchod moru; biskup Erlendur byl při vzpouře vyhnán pro vysoké zatěžování obyvatel daněmi a prací), sídlo rodiny Paturssonů, nejstarší dosud užívaný kostel sv. Olava (z 12. st.), pravděpodobně nejstarší dosud obývaný dřevěný dům

[OBR. DÍMUNI]

- * Malý a Velký Dímun (názvy keltského původu)

[MYKINES]

- * Mykines - nejzápadnější výspa, dnes už jen několik stálých obyvatel

[OBR. TANCE]

- * kulturní zvláštnosti - Ólavsøka (28.-29.7.), řetězové tance - balady, všechny generace

[OBR. TANCE, LODĚ]

- * veslaři na tradičních člunech - tradiční sport

[OBR. GRINDADRÁP]

- * Grindadráp - kontroverzní tradice vraždění malých velryb (Kulohlavec, pilot whale)